

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Kooperatīvo sabiedrību likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) **biedra nauda** — kooperatīvās sabiedrības biedra naudas iemaksa sabiedrības uzturēšanas un kopējo izdevumu segšanai;
- 2) **darbinieka paja** — paja, kuru saņem kooperatīvās sabiedrības darbinieks par ieguldījumu kooperatīvās sabiedrības pamatkapitālā vai kuru kooperatīvās sabiedrības darbiniekam piešķir kooperatīvā sabiedrība, ievērojot šajā likumā noteiktos biedra tiesību ierobežojumus;
- 3) **dividende** — kooperatīvās sabiedrības peļņas daļa, kuru izmaksā kooperatīvās sabiedrības biedram atbilstoši viņa paju vērtībai;
- 4) **iestāšanās maksa** — kooperatīvās sabiedrības biedra naudas iemaksa, kas paredzēta ar viņa uzņemšanu saistīto izdevumu segšanai;
- 5) **kooperatīvā sabiedrība** — brīvprātīga fizisko un juridisko personu sabiedrība, kuras mērķis ir apmierināt savu biedru ekonomiskās un sociālās vajadzības, kā arī veicināt viņu sabiedrisko darbību, materiālās labklājības un kultūras līmeņa celšanos;
- 6) **kooperatīvo sabiedrību savienība** — brīvprātīga kooperatīvo sabiedrību nodibināta apvienība, kuras mērķis ir sekmēt šo sabiedrību statūtos noteikto uzdevumu izpildi;
- 7) **paja** — fiziskās vai juridiskās personas ieguldījums attiecīgās kooperatīvās sabiedrības vai kooperatīvo sabiedrību savienības pamatkapitālā;
- 8) **pakalpojumi kooperatīvās sabiedrības biedriem** — darbi, kurus kooperatīvā sabiedrība izpildījusi pēc savu biedru pasūtījuma, kā arī preču apgrozījums starp kooperatīvo sabiedrību un tās biedriem;
- 9) **pamatpaja** — paja, kura nodrošina kooperatīvās sabiedrības biedram visas sabiedrības statūtos noteiktās biedra tiesības;
- 10) **papildpaja** — paja, kura nodrošina kooperatīvās sabiedrības biedram visas sabiedrības statūtos noteiktās biedra tiesības, izņemot balsstiesības;

11) **peļņas atmaksa** — kooperatīvās sabiedrības peļņas daļa, kuru šajā likumā un sabiedrības statūtos noteiktajā kārtībā izmaksā sabiedrības biedriem atbilstoši viņu izmantoto kooperatīvās sabiedrības pakalpojumu apjomam.

2.pants. Likuma mērķis, kooperatīvo sabiedrību un to savienību darbības tiesiskais pamats

(1) Likuma mērķis ir:

1) sekmēt kooperatīvo sabiedrību saimniecisko darbību un to biedru ekonomisko un sociālo vajadzību apmierināšanu atbilstoši šā likuma 3.pantā noteiktajiem kooperatīvo sabiedrību darbības pamatprincipiem;

2) radīt labvēlīgus apstākļus kooperatīvo sabiedrību un to savienību darbībai.

(2) Likums nosaka kārtību, kādā Latvijā dibināmas, reorganizējas un likvidējas kooperatīvās sabiedrības un to savienības, kā arī šo sabiedrību darbības tiesiskos pamatus.

3.pants. Kooperatīvās sabiedrības darbības pamatprincipi

Kooperatīvās sabiedrības darbības pamatprincipi ir šādi:

1) kooperatīvā sabiedrība ir brīvprātīga organizācija, kurā var iestāties jebkura rīcībspējīga fiziskā un juridiskā persona bez jebkādas sociālās, dzimuma, politiskās un reliģiskās diskriminācijas, ja šī persona vēlas saņemt šīs organizācijas pakalpojumus un uzņemties tās biedra pienākumus atbilstoši sabiedrības statūtiem;

2) kooperatīvās sabiedrības darbību vada tās biedri, aktīvi un demokrātiski piedaloties sabiedrības pārvaldīšanā;

3) saskaņā ar demokrātijas principiem kooperatīvās sabiedrības biedriem ir vienādas balsstiesības (viens biedrs — viena balss);

4) kooperatīvās sabiedrības kapitālu veido un kontrolē, kā arī iegūto peļņu sadala tās biedri;

5) kooperatīvā sabiedrība ir autonoma, sevi uzturoša un savu biedru kontrolēta organizācija;

6) kooperatīvā sabiedrība veic savu biedru izglītošanu un popularizē kooperatīvās darbības principus iedzīvotāju vidū;

7) kooperatīvā sabiedrība kopīgi ar citām kooperatīvajām sabiedrībām var darboties vietējās un reģionālajās, kā arī starptautiskajās struktūrās, stiprinot kooperatīvo kustību;

8) kooperatīvās sabiedrības darbības izmaksas finansē biedri paši, veidojot uzkrājumus un sedzot zaudējumus;

9) kooperatīvā sabiedrība koncentrē uzmanību uz savu biedru ekonomisko un sociālo vajadzību apmierināšanu, darbojas visas sabiedrības attīstības interesēs saskaņā ar savu biedru pieņemtajiem lēmumiem un atbalstītajiem plāniem.

4.pants. Kooperatīvās sabiedrības uzņēmējdarbība

Kooperatīvā sabiedrība var veikt uzņēmējdarbību, kā arī dibināt savus uzņēmumus (uzņēmējsabiedrības).

5.pants. Kooperatīvās sabiedrības, tās biedru un valsts atbildības norobežošana

(1) Kooperatīvā sabiedrība ir atbildīga par savām saistībām ar visu tai piederošo mantu. Valsts nav atbildīga par kooperatīvās sabiedrības saistībām, savukārt kooperatīvā sabiedrība nav atbildīga par valsts saistībām.

(2) Kooperatīvās sabiedrības biedri nav atbildīgi par kooperatīvās sabiedrības saistībām, un kooperatīvā sabiedrība nav atbildīga par savu biedru saistībām.

(3) Nav pieļaujama valsts pārvaldes institūciju iejaukšanās kooperatīvās sabiedrības darbībā, izņemot likumos un citos normatīvajos aktos noteiktos gadījumus.

6.pants. Kooperatīvās sabiedrības tiesībspēja un rīcībspēja

(1) Kooperatīvajai sabiedrībai ir civilā tiesībspēja atbilstoši spēkā esošajiem likumiem un tās statūtiem. Kooperatīvās sabiedrības tiesībspēja rodas ar brīdi, kad sabiedrība tiek reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā (turpmāk — Uzņēmumu reģistrs).

(2) Kooperatīvā sabiedrība savā vārdā var iegūt mantiskas un personiskas nemantiskas tiesības un uzņemties saistības. Tā var būt prasītāja un atbildētāja tiesā vai šķīrējtiesā.

7.pants. Kooperatīvās sabiedrības nosaukums un simbolika

(1) Kooperatīvās sabiedrības nosaukumā ir jābūt vārdiem "kooperatīvā (kopdarbības) sabiedrība" vai "kooperatīvā biedrība". Kooperatīvo sabiedrību savienības nosaukumā ir jābūt vārdiem "kooperatīvo sabiedrību savienība" vai "kooperatīvo biedrību savienība".

(2) Kooperatīvās sabiedrības nosaukumā var norādīt attiecīgās sabiedrības darbības veidu.

(3) Kooperatīvās sabiedrības nosaukums jāveido atbilstoši Valodu likuma prasībām.

(4) Kooperatīvajai sabiedrībai var būt sava simbolika.

II nodaļa Kooperatīvās sabiedrības dibināšana

8.pants. Kooperatīvās sabiedrības dibinātāji

(1) Kooperatīvo sabiedrību var dibināt fiziskās vai juridiskās personas. Kooperatīvajā sabiedrībā juridisko personu pārstāv tās pilnvarots pārstāvis.

(2) Par kooperatīvās sabiedrības dibinātājiem uzskatāmas personas, kuras parakstījušas kooperatīvās sabiedrības dibināšanas līgumu un tās statūtus, kā arī izdarījušas dibināšanas līgumā paredzēto ieguldījumu un veikušas citus dibināšanas līgumā noteiktos maksājumus. Kooperatīvās sabiedrības dibinātāji kļūst par tās biedriem ar brīdi, kad sabiedrība tiek reģistrēta Uzņēmumu reģistrā.

(3) Ja valsts vai pašvaldību uzņēmumi, uzņēmējsabiedrības, iestādes vai organizācijas grib piedalīties kooperatīvās sabiedrības dibināšanā vai kļūt par tās biedru, tiem ir nepieciešama attiecīgās valsts pārvaldes institūcijas vai pašvaldības domes (padomes) atļauja.

(4) Kooperatīvās sabiedrības dibinātāju skaits nedrīkst būt mazāks par trim.

9.pants. Kooperatīvās sabiedrības dibināšanas veidi

Kooperatīvo sabiedrību var dibināt kā jaunu sabiedrību vai reorganizējot jau esošu uzņēmējsabiedrību šā likuma 10.-16.pantā noteiktajā kārtībā.

10.pants. Kooperatīvās sabiedrības dibināšanas dokumenti

(1) Ja kooperatīvo sabiedrību dibina kā jaunu sabiedrību, tās dibināšanas dokumenti ir dibināšanas līgums, statūti un dibināšanas sapulces protokols.

(2) Ja kooperatīvo sabiedrību dibina, reorganizējot jau esošu uzņēmējsabiedrību, dibināšanas dokumenti ir reorganizējamās uzņēmējsabiedrības lēmums par šīs uzņēmējsabiedrības reorganizāciju kooperatīvajā sabiedrībā,

jaunizveidotās kooperatīvās sabiedrības statūti un tās sapulces protokols, kurā pieņemts lēmums par attiecīgās uzņēmējsabiedrības reorganizāciju.

11.pants. Kooperatīvās sabiedrības dibināšanas kārtība

(1) Ja kooperatīvo sabiedrību dibina kā jaunu sabiedrību, tās dibinātāji:

- 1) sagatavo un paraksta dibināšanas līgumu šā likuma 12.pantā noteiktajā kārtībā;
- 2) sagatavo sabiedrības statūtu projektu šā likuma 13.pantā noteiktajā kārtībā;
- 3) organizē dibināšanas līgumā noteikto naudas iemaksu izdarīšanu vai slēdz ar dibinātājiem līgumus par mantisko ieguldījumu izdarīšanu;
- 4) sasauc kooperatīvās sabiedrības dibināšanas sapulci šā likuma 14.pantā noteiktajā kārtībā.

(2) Ja kooperatīvo sabiedrību dibina, reorganizējot jau esošu uzņēmējsabiedrību, tās lēmēj institūcija:

- 1) pieņem lēmumu par šīs uzņēmējsabiedrības reorganizāciju kooperatīvajā sabiedrībā;
- 2) sagatavo sabiedrības statūtu projektu šā likuma 13.pantā noteiktajā kārtībā;
- 3) sasauc reorganizācijas sapulci, kura notiek šā likuma 14.pantā noteiktajā kārtībā.

(3) Dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības dibinātājs vai biedrs var būt tikai tā fiziskā vai juridiskā persona, kas ir dzīvokļu īpašnieks mājā, kuru pārvalda un apsaimnieko attiecīgā dzīvokļu īpašnieku kooperatīvā sabiedrība.

12.pants. Kooperatīvās sabiedrības dibināšanas līgums

(1) Kooperatīvās sabiedrības dibinātāji noslēdz dibināšanas līgumu, kurā norādāmas šādas ziņas:

- 1) ja dibinātājs ir fiziskā persona, — tās vārds un uzvārds, adrese, personas kods, pilsonība un pases dati; ja dibinātājs ir juridiskā persona, — tās nosaukums, reģistrācijas apliecības numurs, adrese, norēķinu konts, pilnvaroto pārstāvju amats, vārds un uzvārds, adrese, personas kods un pases dati;
- 2) dibināmās kooperatīvās sabiedrības nosaukums un juridiskā adrese;
- 3) dibināmās kooperatīvās sabiedrības darbības mērķi un uzdevumi;
- 4) kooperatīvās sabiedrības dibināšanas kārtība un tie dibinātāju pārstāvji, kuriem pārējie dibinātāji, savstarpēji vienojoties, uzdod veikt ar sabiedrības dibināšanu saistītās darbības;
- 5) pamatkapitāla veidošanas kārtība, lielums, vienas pajas vērtība, paju veidi, paju sadalījums starp dibinātājiem un to ieguldījumu termiņi un veidi, paju veidu maiņa un paju atsavināšanas kārtība;
- 6) citi noteikumi, ko dibinātāji uzskata par būtiskiem un kas nav pretrunā ar šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem.

(2) Dibināšanas līgumu paraksta visi dibinātāji.

13.pants. Kooperatīvās sabiedrības statūti

(1) Kooperatīvās sabiedrības statūtos norādāmas šādas ziņas:

- 1) kooperatīvās sabiedrības nosaukums;
- 2) juridiskā adrese;

- 3) darbības mērķi un uzdevumi;
- 4) darbības termiņš (ja kooperatīvā sabiedrība izveidota uz noteiktu laiku);
- 5) biedru uzņemšanas, izstāšanās, izslēgšanas, kā arī balsstiesību iegūšanas vai zaudēšanas noteikumi;
- 6) biedru tiesības, pienākumi un atbildība;
- 7) pārvaldes, kontroles un revīzijas institūcijas, to izveidošanas kārtība, tiesības un pienākumi, pilnvaru ilgums un darbības reglamentācija;
- 8) pilnvaroto personu izvirzīšanas un ievēlēšanas (iecelšanas) kārtība;
- 9) pamatkapitāla minimālais lielums, tā palielināšanas un samazināšanas kārtība, kā arī rezerves kapitāla un citu kapitālu izveidošanas nosacījumi un kārtība;
- 10) paju veidi, pajas nominālvērtība, tās palielināšanas un samazināšanas kārtība, paju atsavināšanas noteikumi;
- 11) iestāšanās maksas un biedra naudas lielums vai noteikšanas kārtība;
- 12) peļņas sadales un zaudējumu segšanas kārtība;
- 13) uzņēmumu (uzņēmējiesabiedrību) dibināšanas, reorganizācijas un likvidācijas kārtība;
- 14) kooperatīvās sabiedrības reorganizācijas un likvidācijas kārtība;
- 15) biedru kopsapulču (pilnvaroto sapulču) sasaukšanas, norises un izskatāmo jautājumu iesniegšanas kārtība, kā arī lēmumu pieņemšanas un to apstrīdēšanas kārtība;
- 16) lietvedības organizācijas principi.

(2) Statūtos var iekļaut arī citus likumiem un normatīvajiem aktiem atbilstošus noteikumus, kas saistīti ar kooperatīvās sabiedrības darbības īpatnībām.

(3) Statūtus paraksta visi dibinātāji vai dibināšanas sapulces pilnvarotas personas.

14.pants. Kooperatīvās sabiedrības dibināšanas sapulce

(1) Dibinātāji sasauc kooperatīvās sabiedrības dibināšanas sapulci, nosaka tās norises vietu un laiku, kā arī darba kārtību. Dibināšanas sapulci sasauc pēc tam, kad dibinātāji ir izpildījuši dibināšanas līgumā noteiktās saistības un izdarījuši nepieciešamos ieguldījumus sabiedrības pamatkapitālā.

(2) Dibināšanas sapulcē ar balsstiesībām piedalās kooperatīvās sabiedrības dibinātāji, kas izpildījuši dibināšanas līgumā noteiktās saistības. Citas uzaicinātās personas kooperatīvās sabiedrības dibināšanas sapulcē var piedalīties bez balsstiesībām.

(3) Dibināšanas sapulce ir lemttiesīga, ja tajā piedalās ne mazāk kā divas trešdaļas no dibinātāju skaita.

(4) Dibināšanas sapulce:

- 1) apstiprina sapulces dalībnieku pilnvaras;
- 2) apstiprina kooperatīvās sabiedrības statūtus;
- 3) ievēlē kooperatīvās sabiedrības pārvaldes un revīzijas institūcijas;
- 4) apstiprina budžetu pirmajam saimnieciskās darbības gadam;
- 5) lemj par citiem ar kooperatīvās sabiedrības darbības uzsākšanu saistītiem jautājumiem.

(5) Dibināšanas sapulce lēmumus pieņem ar vienkāršu klātesošo balsu vairākumu. Statūtu pieņemšanai nepieciešama vairāk nekā puse visu dibinātāju balsu.

(6) Dibināšanas sapulces protokolu paraksta sapulces vadītājs, sekretārs un dibinātāji, kuri piedalās sapulcē.

15.pants. Kooperatīvās sabiedrības dibināšanas sapulces protokols

Kooperatīvās sabiedrības dibināšanas sapulces protokolā jānorāda:

- 1) dibināšanas līguma izpildes rezultāti;
- 2) ar statūtu pieņemšanu saistītā balsojuma rezultāti;
- 3) pārvaldes un revīzijas institūcijās ievēlēto personu vārds un uzvārds;
- 4) citi pieņemtie lēmumi.

16.pants. Kooperatīvās sabiedrības reģistrācija un darbības uzsākšana

(1) Pēc kooperatīvās sabiedrības pārvaldes un revīzijas institūciju ievēlēšanas dibinātāji ar pieņemšanas-nodošanas aktu nodod valdei kooperatīvajā sabiedrībā ieguldīto mantu, visus ar dibināšanu saistītos dokumentus, saistības un tiesības. Pārvaldes institūcijas uzsāk kooperatīvās sabiedrības saimniecisko darbību likumos noteiktajā kārtībā.

(2) Kooperatīvās sabiedrības izpildinstitūcija vai dibināšanas sapulces pilnvarota persona 15 dienu laikā pēc dibināšanas sapulces iesniedz Uzņēmumu reģistram attiecīgās kooperatīvās sabiedrības reģistrācijas pieteikumu un šādus dokumentus:

- 1) kooperatīvās sabiedrības dibināšanas līgumu;
- 2) statūtus;
- 3) dibināšanas sapulces protokolu;
- 4) dokumentus par pamatkapitāla ieguldīšanu — bankas izziņu vai ziņojumu par mantisko ieguldījumu — ar pievienotām mantas pieņemšanas-nodošanas līgumu kopijām;
- 5) juridiskās personas pārvaldes institūcijas lēmumu par piedalīšanos sabiedrības dibināšanā un šīs juridiskās personas pārstāvjiem izsniegtās pilnvaras;
- 6) juridisko adresi apstiprinošu dokumentu, kā arī dokumentu, kas apliecina, ka ir samaksāta uzņēmējdarbības reģistrācijas valsts nodeva un maksa par uzņēmējdarbības reģistrācijas publikāciju.

(3) Pamatkapitāla lielumu kooperatīvās sabiedrības reģistrēšanas brīdī nosaka ieguldīto paju vērtību summa.

III nodaļa Kooperatīvās sabiedrības biedru tiesības un pienākumi

17.pants. Kooperatīvās sabiedrības biedri

(1) Par kooperatīvās sabiedrības biedriem var būt personas, kuras atzīst sabiedrības statūtus un ir izdarījušas ieguldījumu sabiedrības pamatkapitālā tās statūtos noteiktajā kārtībā, kā arī veic citus statūtos un sabiedrības lēmumos noteiktos maksājumus.

(2) Fiziskā persona par kooperatīvās sabiedrības biedru var kļūt, kad tā sasniegusi 16 gadu vecumu, izņemot dzīvokļu īpašnieku kooperatīvo sabiedrību, par kuras biedru dzīvokļa īpašnieks var kļūt, arī nenasācis šo vecumu.

Līdz pilnīgas rīcībspējas iegūšanai šādu personu intereses sabiedrībā tiek pārstāvētas Civillikumā noteiktajā kārtībā. Par kooperatīvās sabiedrības padomes, valdes vai revīzijas komisijas locekli var kļūt tikai pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas.

(3) Par skolēnu kooperatīvās sabiedrības biedru ar vecāku vai aizbildņu piekrišanu var būt arī persona, kas sasniegusi 12 gadu vecumu, bet par tās valdes vai revīzijas komisijas locekli — tikai persona, kas sasniegusi 16 gadu vecumu.

18.pants. Biedru uzņemšana kooperatīvajā sabiedrībā

(1) Persona, kas vēlas iestāties kooperatīvajā sabiedrībā un kļūt par tās biedru, iesniedz kooperatīvās sabiedrības valdei rakstveida pieteikumu, sabiedrības statūtos noteiktajā kārtībā un apmērā kārto ar iestāšanos saistītos maksājumus, kā arī izdara ieguldījumus sabiedrības pamatkapitālā un norāda nepieciešamās ziņas.

(2) Rakstveida pieteikums par iestāšanos kooperatīvajā sabiedrībā valdei jāizskata triju mēnešu laikā no tā iesniegšanas dienas. Valdes lēmumi par jaunu biedru uzņemšanu jāapstiprina biedru kopsapulcei (pilnvaroto sapulcei).

(3) Nevienai personai nevar atteikt uzņemšanu kooperatīvajā sabiedrībā, ja vien šī persona nav izslēgta no kooperatīvās sabiedrības par statūtu pārkāpšanu. Atteikties uzņemt jaunus biedrus var vienīgi tās kooperatīvās sabiedrības, kuras atbilstoši statūtiem apkalpo tikai savus biedrus un nespēj sekmīgi apkalpot lielāku biedru skaitu.

(4) Ja kooperatīvās sabiedrības valde kādai personai atsaka uzņemšanu, iesniegumu par šā lēmuma pārskatīšanu var iesniegt biedru kopsapulcei (pilnvaroto sapulcei) mēneša laikā no lēmuma pieņemšanas dienas, un tas izskatāms nākamajā biedru kopsapulcē (pilnvaroto sapulcē). Biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) lēmums ir galīgs.

(5) Biedra tiesības un pienākumi ir spēkā ar brīdi, kad valde pieņēmusi lēmumu par viņa uzņemšanu kooperatīvajā sabiedrībā (ja statūtos nav paredzēts citādi). Ja mēneša laikā no šā brīža biedrs nav pilnībā nokārtojis statūtos paredzētos ar iestāšanos saistītos maksājumus vai biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) nav apstiprinājusi valdes lēmumu par biedra uzņemšanu, šis lēmums atzīstams par spēkā neesošu un izdarītie maksājumi atdodami atpakaļ to maksātājam.

(6) Par dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības biedriem var būt tikai tās fiziskās un juridiskās personas, kas ir dzīvokļu, neapdzīvojamo telpu vai mākslinieku darbnīcu īpašnieki mājā (mājās), kuru (kuras) pārvalda un apsaimnieko attiecīgā kooperatīvā sabiedrība. Atsevišķa dzīvokļa īpašuma kopīpašniekus kooperatīvajā sabiedrībā pēc savstarpējas vienošanās pārstāv viens no kopīpašniekiem, pamatojoties uz rakstveida pilnvarojumu.

(7) Par dārzkopības kooperatīvās sabiedrības dibinātājiem vai biedriem var būt tikai tās fiziskās un juridiskās personas, kurām piešķirta lietošanā vai ir īpašumā zeme kooperatīvās sabiedrības apsaimniekotajā teritorijā.

19.pants. Kooperatīvās sabiedrības biedru reģistrs

(1) Kooperatīvās sabiedrības valde iekārto biedru reģistru, kurā norāda šādas ziņas:

- 1) ja biedrs ir fiziskā persona, — tās vārdu, uzvārdu, personas kodu, pilsonību un adresi; ja biedrs ir juridiskā persona, — tās nosaukumu, reģistrācijas apliecības numuru un adresi;
- 2) datumu, kad biedrs uzņemts kooperatīvajā sabiedrībā;
- 3) katram biedram piederošo pamatpaju un papildpaju skaitu un to kopējo vērtību; dzīvokļu īpašnieku kooperatīvajās sabiedrībās — arī biedra īpašumā esošo dzīvokļu skaitu;
- 4) izmaiņas, kas notikušas ar pajām;
- 5) datumu, kad biedrs izstājies, izslēgts vai miris (juridiskā persona izbeigusi savu darbību), kad izbeigusies viņa atbildība un notikusi galīgā norēķināšanās ar bijušo biedru.

(2) Katram kooperatīvās sabiedrības biedram un tās kreditoram ir tiesības iepazīties ar biedru reģistru.

(3) Biedru reģistrā var ierakstīt arī citus datus, ja biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) pieņēmusi attiecīgu lēmumu.

20.pants. Paju jeb biedra karte

(1) Paju jeb biedra karte ir dokuments, kas apliecina kooperatīvās sabiedrības biedram piederošo paju skaitu un to kopējo vērtību un dod tiesības piedalīties sabiedrības darbā un pārvaldē, saņemt attiecīgās dividendes un peļņas atmaksu, bet sabiedrības likvidācijas gadījumā — likvidācijas kvotu.

(2) Paju jeb biedra karti biedram izsniedz kooperatīvās sabiedrības valde. Tajā uzrādāma visa biedru reģistrā esošā informācija par kooperatīvās sabiedrības biedru.

21.pants. Kooperatīvās sabiedrības biedra pienākumi

(1) Kooperatīvās sabiedrības biedra pienākumi ir:

- 1) pildīt sabiedrības statūtos paredzētos pienākumus un tās pārvaldes un revīzijas institūciju lēmumus;
- 2) savlaicīgi izpildīt saistības, kas attiecas uz darba ieguldījumu, kā arī uz mantisko un finansiālo līdzdalību sabiedrības darbībā statūtos noteiktajā kārtībā;
- 3) saudzēt sabiedrības mantu, kā arī ziņot valdei vai revīzijas komisijai (revidentam) par konstatēto mantas izsaimniekošanu vai nesaimniecisku rīcību un veikt attiecīgus pasākumus šādu pārkāpumu novēršanai.

(2) Kooperatīvā sabiedrība savos statūtos var iekļaut biedra pienākumu izmantot pirmām kārtām kooperatīvās sabiedrības biedriem sniedzamos pakalpojumus.

22.pants. Kooperatīvās sabiedrības biedra tiesības

(1) Kooperatīvās sabiedrības biedra tiesības nosaka šis likums un sabiedrības statūti.

(2) Kooperatīvās sabiedrības biedram ir tiesības :

- 1) piedalīties sabiedrības darbībā;
- 2) piedalīties tās pārvaldīšanā;
- 3) izmantot sabiedrības biedram paredzētos atvieglojumus un priekšrocības;
- 4) rīkoties ar savām pajām šajā likumā un sabiedrības statūtos noteiktajā kārtībā;
- 5) saņemt dividendi un peļņas atmaksu sabiedrības statūtos paredzētajā apmērā un kārtībā;
- 6) saņemt no sabiedrības informāciju jebkurā ar tās darbību saistītā jautājumā biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) noteiktajos gadījumos;
- 7) izstāties no sabiedrības šajā likumā un tās statūtos paredzētajā kārtībā.

(3) Kooperatīvās sabiedrības statūtos tās biedram var paredzēt arī citas tiesības.

23.pants. Kooperatīvās sabiedrības biedra izstāšanās un izslēgšanas kārtība

(1) Biedrs var izstāties no kooperatīvās sabiedrības, iesniedzot tās valdei rakstveida iesniegumu. Biedrs nevar pieteikt izstāšanos pēc tam, kad pieņemts lēmums par kooperatīvās sabiedrības likvidāciju.

(2) Biedru var izslēgt no kooperatīvās sabiedrības, ja viņš nepilda tās statūtos noteiktos pienākumus un saistības. Tiesības izslēgt biedru ir biedru kopsapulcei (pilnvaroto sapulcei), ja statūtos nav noteikts citādi. Ja statūti paredz citu izslēgšanas kārtību, nepieciešams paredzēt arī iespēju pārsūdzēt lēmumu biedru kopsapulcei (pilnvaroto sapulcei). Biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) lēmums par izslēgšanu ir galīgs.

(3) Ar brīdi, kad biedrs iesniedzis iesniegumu par izstāšanos, viņš zaudē balsstiesības. Pēc tam kad pieņemts lēmums par biedra izstāšanos vai izslēgšanu, viņš zaudē tiesības piedalīties biedru kopsapulcē (pilnvaroto sapulcē) un būt kooperatīvās sabiedrības vēlēto pārvaldes un revīzijas institūciju sastāvā.

(4) Biedram, kas izstājies no kooperatīvās sabiedrības, pajas izmaksājamas gada laikā no gada pārskata apstiprināšanas dienas, ieturot no to vērtības zaudējumus, kas radušies, vai pieskaitot dividendi. Ja biedra paju vērtība pārsniedz 10 procentus no sabiedrības pamatkapitāla, sabiedrības statūtos atmaksas termiņu var pagarināt līdz trim gadiem, paredzot, ka atmaksa veicama vienmērīgi pa gadiem. Ja paja s ieguldītas kustamā vai nekustamā mantā, biedram izstāšanās vai izslēgšanas gadījumā, pamatojoties uz līgumu par mantiskā ieguldījuma izdarīšanu vai pēc abpusējas vienošanās, ieguldījumu var kompensēt ar ieguldīto vai līdzvērtīgu mantu. Kooperatīvās sabiedrības biedram ir tiesības statūtos paredzētajos gadījumos atsavināt pajas par labu citam šīs sabiedrības biedram.

(5) Biedram, kas izstājies vai izslēgts no kooperatīvās sabiedrības, nav tiesību pieprasīt kādu daļu no citiem kooperatīvās sabiedrības kapitāliem vai tās mantas.

(6) Kooperatīvās sabiedrības biedra nāves gadījumā pajas un dividendes tiek mantotas. Dzīvokļu īpašnieku kooperatīvajās sabiedrībās pajas manto dzīvokļa īpašuma mantinieki. Ja mantinieki kooperatīvās sabiedrības valdei iesniedz pieteikumu par iestāšanos sabiedrībā, viņi kļūst par kooperatīvās sabiedrības biedriem un iegūst visas biedra tiesības un pienākumus, izņemot mirušā biedra amatus sabiedrības institūcijās. Valdes pienākums ir izdarīt attiecīgus grozījumus biedru reģistrā. Iestāšanās maksu mantinieki nemaksā.

(7) Strīdus, kas rodas paju sadalīšanā starp mantiniekiem, izšķir tiesa.

IV nodaļa

Kooperatīvās sabiedrības manta un uzņēmējdarbība

24.pants. Kooperatīvās sabiedrības pamatkapitāls

(1) Kooperatīvās sabiedrības pamatkapitāls ir materiālie un naudas resursi, kurus veido visu sabiedrības biedru paju vērtību summa. Pamatkapitāls ir mainīgs.

(2) Kooperatīvās sabiedrības pamatkapitāls palielinās vai samazinās atkarībā no paju skaita un paju nominālvērtības, kā arī no statūtos noteiktajā kārtībā izdarītajām izmaiņām paju nominālvērtībā.

(3) Kooperatīvās sabiedrības pamatkapitāla minimālais lielums ir 2000 latu. Dzīvokļu, garāžu un dārzkopības kooperatīvajām sabiedrībām, kuru darbības virziens ir minēto īpašumu apsaimniekošana, pamatkapitāla minimālajam lielumam jābūt ne mazākam par 200 latiem. Ja pamatkapitāls samazinās un ir mazāks par statūtos noteikto minimālo lielumu, valde triju mēnešu laikā sasauc biedru kopsapulci (pilnvaroto sapulci), kurā tiek lemts par sabiedrības tālāko darbību.

25.pants. Pajas, to veidi un citi kooperatīvās sabiedrības biedru maksājumi

(1) Kooperatīvajā sabiedrībā var būt šādas pajas:

- 1) pamatpajas;
- 2) papildpajas;
- 3) darbinieku pajas.

(2) Visu veidu pajām sabiedrībā ir vienāda nominālvērtība. Pajas nominālvērtība ir statūtos noteikts lielums, ko var mainīt vienīgi šajā likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā, izdarot attiecīgus grozījumus sabiedrības statūtos.

(3) Pajas nominālvērtību var samazināt vienīgi tad, ja sabiedrībai pēc saimnieciskās darbības gada noslēgšanas zaudējumu segšanai nepietiek rezerves kapitāla un ir nepieciešams izmantot daļu no pamatkapitāla.

(4) Kooperatīvās sabiedrības biedram ir vismaz viena paja. Biedra maksimālais paju skaits nosakāms statūtos.

(5) Kooperatīvās sabiedrības biedra pajas veido viņa ieguldījums kooperatīvajā sabiedrībā. Pajas vērtību un

ieguldīšanas kārtību nosaka kooperatīvās sabiedrības dibināšanas līgums un statūti.

(6) Ja sabiedrības statūtos paredzēta iestāšanās maksa, tā nosakāma vienāda visiem biedriem. Iestāšanās maksas lielums nedrīkst pārsniegt sabiedrības statūtos noteikto vienas pajas nominālvērtību. Statūtos var reglamentēt biedra naudas lielumu un tās noteikšanas kritērijus.

26.pants. Pamatpajas

(1) Kooperatīvās sabiedrības biedra paja tiek reģistrēta par pamatpaju sabiedrības statūtos noteiktajā kārtībā.

(2) Sabiedrības statūtos var noteikt, ka biedra pamatpaju skaitam ir jāatbilst viņa izmantoto sabiedrības pakalpojumu apjomam iepriekšējā saimnieciskās darbības gadā, ievērojot šādu kārtību:

1) statūtos jāparedz biedra izmantoto un sabiedrības sniegto pakalpojumu apjoms, par kuru biedram pienākas viena pamatpaja, kā arī kārtība, kādā tiek noteikts vienam biedram pienākošos pamatpaju skaits;

2) valde katru gadu ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc saimnieciskās darbības gada beigām un ne vēlāk kā divas nedēļas pirms kārtējās biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) apkopo ziņas par biedru izmantoto un sabiedrības sniegto pakalpojumu apjomu iepriekšējā saimnieciskās darbības gadā un aprēķina biedra m pienākošos pamatpaju skaitu;

3) ja iepriekšējā saimnieciskās darbības gadā biedra faktiski izmantoto un sabiedrības sniegto pakalpojumu apjoms un viņam pienākošos pamatpaju skaits pārsniedz viņam piederošo pamatpaju skaitu, par pamatpajām tiek pārreģistrētas viņam piederošās papildpajas, bet, ja viņam papildpaju nav vai to skaits ir nepietiekams, biedram šīs daļas 4.punktā un sabiedrības statūtos noteiktajā kārtībā papildus jāiegādājas attiecīgs pamatpaju skaits. Ja biedra izmantoto un sabiedrības sniegto pakalpojumu apjoms ir samazinājies, viņa pamatpajas pārreģistrējamas par papildpajām;

4) biedram nepieciešamās pamatpajas jāiegādājas biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) noteiktajos termiņos. Ja biedrs neiegulda šo paju iegādei nepieciešamos līdzekļus, viņam aprēķinātā dividende un peļņas atmaksa tiek ieskaitīta kā ieguldījums par iegādājamām pajām;

5) sabiedrības saimnieciskās darbības pirmajā gadā tās dibinātājiem pienākošos pamatpaju skaitu nosaka dibināšanas līgums, bet pārējiem biedriem līdz pirmā saimnieciskās darbības gada beigām ieguldītās pajas reģistrējamas kā papildpajas.

(3) Dzīvokļu īpašnieku kooperatīvajās sabiedrībās katram biedram ir tik pamatpaju, cik dzīvokļu ir viņa īpašumā.

27.pants. Papildpajas

(1) Kooperatīvās sabiedrības biedriem statūtos noteiktajā kārtībā ir tiesības savstarpēji pirkt, pārdot un dāvināt savas papildpajas.

(2) Pēc sabiedrības biedra pieprasījuma viņa papildpajas var atsavināt gada laikā pēc pieprasījuma iesniegšanas kooperatīvās sabiedrības valdei, ievērojot statūtos noteikto kārtību. Atsavinātās papildpajas atlīdzināmas pēc to nominālvērtības, pieskaitot pienākošos dividendi par tām.

28.pants. Darbinieku pajas

(1) Kooperatīvās sabiedrības darbiniekiem biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) var piedāvāt iegādāties darbinieku pajas. Tās var pārdot atbilstoši paju nominālvērtībai, ar atlaidi vai piešķirt bez maksas. Ja darbinieku pajas pārdotas ar atlaidi vai piešķirtas bez maksas, starpību, kas veidojas starp kooperatīvās sabiedrības statūtos noteikto pajas nominālvērtību un kooperatīvās sabiedrības darbinieka iemaksāto summu, sedz no kooperatīvās sabiedrības peļņas.

(2) Darbinieku paju nominālvērtību summa tiek iekļauta kooperatīvās sabiedrības pamatkapitālā. Kopējā šo paju nominālvērtību summa sabiedrības pamatkapitālā nedrīkst pārsniegt 10 procentus no kooperatīvās sabiedrības pamatkapitāla lieluma.

(3) Darbinieku pajas nedrīkst atsavināt (pārdot, dāvināt u.tml.). Ja darbinieks pārtrauc darba attiecības ar

kooperatīvo sabiedrību, tai gada laikā ir jāatpērk no viņa darbinieka pajas pēc to nominālvērtības, izņemot gadījumus, kad:

- 1) darbinieks pārtrauc darbu kooperatīvajā sabiedrībā sakarā ar aiziešanu pensijā;
- 2) darbinieks pārtrauc darbu kooperatīvajā sabiedrībā sakarā ar darbā gūtu sakropļojumu;
- 3) gūta invaliditāte arodslimības dēļ.

(4) Darbinieka nāves gadījumā kooperatīvajai sabiedrībai ir jāatpērk no viņa mantiniekiem darbinieka pajas atbilstoši to nominālvērtībai.

(5) Darbinieku pajas nedod darbiniekam balsstiesības. Šo paju turētājs saņem dividendi tādā pašā apmērā un kārtībā kā citu paju turētāji.

29.pants. Paju iegūšanas veidi un kārtība

(1) Kooperatīvās sabiedrības dibinātāji un biedri pajas var iegūt:

- 1) iemaksājot paju vērtību naudā;
- 2) sedzot visu pajas vērtību vai daļu no tās ar mantisko ieguldījumu šā likuma 30.pantā noteiktajā kārtībā, ja tam piekrīt kooperatīvās sabiedrības dibinātāji, bet pēc saimnieciskās darbības uzsākšanas — tās izpildinstitūcija.

(2) Ja kooperatīvā sabiedrība netiek reģistrēta, dibinātāji saņem atpakaļ iemaksāto summu vai izdarīto mantisko ieguldījumu, kā arī dibināšanas procesā ieguldīto, bet neizmanto līdzekļu daļu.

30.pants. Mantisko ieguldījumu izdarīšanas kārtība

(1) Izdarot mantisko ieguldījumu kooperatīvās sabiedrības pamatkapitālā, par šo ieguldījumu tiek slēgts attiecīgs līgums, kurā norādāma mantas vērtība un ar šo mantu saistītās tiesības un saistības. Mantiskā ieguldījuma novērtēšanai var pieaicināt ekspertu, kura atzinumā ietverams mantiskā ieguldījuma apraksts un novērtējums.

(2) Ieguldītājam tiek piešķirts ieguldījuma vērtībai atbilstošs paju skaits.

(3) Ja sabiedrība netiek reģistrēta, pamatkapitālā ieguldītās ķermeniskās lietas atdodamas atpakaļ dibinātājiem.

31.pants. Kooperatīvās sabiedrības rezerves kapitāls

(1) Kooperatīvajai sabiedrībai jāveido rezerves kapitāls, kuru ar biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) lēmumu izmanto sabiedrības zaudējumu segšanai.

(2) Rezerves kapitālu veido:

- 1) iestāšanās maksa, ja tā paredzēta kooperatīvās sabiedrības statūtos;
- 2) atskaitījumi no kooperatīvās sabiedrības ikgadējās peļņas. Šie atskaitījumi vismaz 40 procentu apmērā no peļņas pēc nodokļu nomaksas izdarāmi obligāti, līdz rezerves kapitāls sasniedz vismaz pusi no pamatkapitāla, un, ja rezerves kapitāls kļūst mazāks par pusi no pamatkapitāla, šie atskaitījumi atjaunojami. Ar biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) lēmumu rezerves kapitālā var ieskaitīt arī lielāku peļņas daļu;
- 3) neizņemtās dividendes un pajas;
- 4) ziedojumi un citi neparedzēti ieņēmumi.

(3) Rezerves kapitāla maksimālais lielums nav ierobežots.

32.pants. Citi kapitāli

Kooperatīvā sabiedrība statūtos noteiktajā kārtībā var izveidot arī citus kapitālus.

33.pants. Nodokļu atvieglojumi kooperatīvajām sabiedrībām

Nodokļu atvieglojumus kooperatīvā sabiedrība saņem nodokļu likumos paredzētajā kārtībā.

34.pants. Kooperatīvās sabiedrības peļņa

(1) Ar biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) lēmumu peļņas atlikums pēc nodokļu nomaksas un citu obligāto maksājumu izdarīšanas tiek sadalīts šādi:

- 1) statūtos noteiktā rezerves kapitāla veidošanai, kā arī citu kapitālu veidošanai;
- 2) dividenžu izmaksai par pajām statūtos noteiktajā kārtībā;
- 3) peļņas atmaksai statūtos noteiktajā kārtībā.

(2) Atlikusī peļņas daļa sadalāma saskaņā ar biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) lēmumu.

35.pants. Kooperatīvās sabiedrības zaudējumu segšanas kārtība

(1) Ja kooperatīvā sabiedrība noslēdz saimnieciskās darbības gadu ar zaudējumiem, tās biedru kopsapulcei (pilnvaroto sapulcei) jālemj par zaudējumu segšanas kārtību.

(2) Kooperatīvās sabiedrības zaudējumu segšanai tiek izmantots tās rezerves kapitāls, pamatkapitāls, kā arī citi kapitāli.

(3) Lai segtu zaudējumus, biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) var lemt par papildu vienreizēju iemaksu izdarīšanu proporcionāli pamatpaju skaitam.

36.pants. Kooperatīvās sabiedrības uzņēmējdarbība

(1) Kooperatīvā sabiedrība savu mērķu sasniegšanai var dibināt uzņēmumus (uzņēmējsabiedrības), kā arī būt par dalībnieku citās uzņēmējsabiedrībās.

(2) Kooperatīvās sabiedrības uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) dibināšanu, darbību, reorganizāciju un likvidāciju veic saskaņā ar šo likumu un citiem likumiem, kas reglamentē uzņēmējdarbību, un biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) apstiprinātiem uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) statūtiem.

(3) Kooperatīvās sabiedrības uzņēmumi ir viena īpašnieka uzņēmumi, kas iegūst juridiskās personas statusu pēc to reģistrēšanas Uzņēmumu reģistrā.

(4) Kooperatīvā sabiedrība atbild par savu uzņēmumu saistībām ar visu savu mantu.

V nodaļa Kooperatīvās sabiedrības organizatoriskā struktūra

37.pants. Kooperatīvās sabiedrības pārvaldes un revīzijas institūcijas

(1) Kooperatīvās sabiedrības pārvaldes funkcijas savas kompetences ietvaros pilda tās biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce), padome un valde. Valdes funkcijas sabiedrības statūtos noteiktajā kārtībā var pildīt direktors vai pārvaldnieks.

(2) Sabiedrības statūtos var paredzēt, ka tiek sasaukta nevis biedru kopsapulce, bet gan pilnvaroto sapulce, nosakot pilnvaroto pārstāvības normu un viņu ievēlēšanas kārtību.

(3) Kooperatīvās sabiedrības kontroles un revīzijas institūcija ir revīzijas komisija (revidents) vai zvērināts revidents.

(4) Sabiedrības statūtos noteiktajā kārtībā var izveidot kooperatīvās sabiedrības padomi, bet, ja padome netiek izveidota, tās funkcijas pilda biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce).

38.pants. Kooperatīvās sabiedrības biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce)

(1) Biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) ir kooperatīvās sabiedrības augstākā pārvaldes institūcija. Tā var būt kārtējā vai ārkārtas.

(2) Biedru kārtējo kopsapulci (pilnvaroto sapulci) sasauc valde katru gadu ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc saimnieciskās darbības gada beigām, bet sabiedrībai, kuras darbības apjoms pārsniedz likuma "Par uzņēmumu gada pārskatiem" 24.panta otrajā daļā minētos kritērijus, — ne vēlāk kā septiņus mēnešus pēc saimnieciskās darbības gada beigām. Šajā biedru kopsapulcē (pilnvaroto sapulcē) pārbauda un apstiprina sabiedrības saimnieciskās darbības gada pārskatu, kārtējā gada budžetu un darbības plānu.

(3) Īpašu jautājumu izlemšanai kooperatīvās sabiedrības valde, ja nepieciešams, statūtos noteiktajā kārtībā var sasaukt biedru ārkārtas kopsapulci (pilnvaroto sapulci). Ārkārtas kopsapulce (pilnvaroto sapulce) valdei jāsasauc arī tad, ja sabiedrības statūtos noteiktajā kārtībā to pieprasa vismaz viena desmitdaļa biedru (viens trešdaļa pilnvaroto), revīzijas komisija (revidents) vai kooperatīvo sabiedrību savienība, kuras dalībniece ir attiecīgā sabiedrība. Ja valde mēneša laikā pēc pieprasījuma iesniegšanas dienas nesasauc biedru kopsapulci (pilnvaroto sapulci), to sasauc revīzijas komisija (revidents).

(4) Valdei sabiedrības statūtos noteiktajā kārtībā un termiņā jāizziņo biedriem kopsapulces (pilnvaroto sapulces) norises vieta, laiks un darba kārtība.

39.pants. Kooperatīvās sabiedrības biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) tiesīgums

(1) Biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) var izlemt visus ar kooperatīvās sabiedrības darbību saistītos jautājumus.

(2) Vienīgi biedru kopsapulcei (pilnvaroto sapulcei) ir tiesības:

1) pēc valdes un revīzijas komisijas (revidenta) vai zvērināta revidenta ziņojuma izskatīt un apstiprināt aizvadītā saimnieciskās darbības gada pārskatu;

2) apstiprināt valdes sagatavoto sabiedrības budžetu un kārtējā gada darbības plānu;

3) noteikt iestāšanās maksas (ja tāda paredzēta sabiedrības statūtos) un biedra naudas lielumu;

4) izskatīt sūdzības par padomes vai valdes lēmumiem;

5) ievēlēt un atcelt sabiedrības valdes priekšsēdētāju, padomes un valdes locekļus, revīzijas komisijas locekļus (revidentu) vai zvērinātu revidentu un likvidācijas komisiju;

6) apstiprināt padomes vai valdes lēmumus par jaunu biedru uzņemšanu un esošo biedru izslēgšanu vai izstāšanos no sabiedrības;

7) izlemt jautājumus, kas saistīti ar sabiedrības reorganizāciju vai likvidāciju, kā arī ar tās iestāšanos kooperatīvo sabiedrību savienībās un līdzdalību citās uzņēmējsabiedrībās vai izstāšanos no tām;

8) lemt par sabiedrības uzņemumu (uzņēmējsabiedrību) dibināšanu, reorganizāciju vai likvidāciju;

9) izlemt jautājumu par sabiedrības statūtu grozīšanu;

10) sadalīt iepriekšējā saimnieciskās darbības gada peļņu un noteikt zaudējumu segšanas kārtību;

11) saskaņā ar likumiem un citiem normatīvajiem aktiem apstiprināt un grozīt padomes, valdes, revīzijas komisijas (revidenta) vai zvērināta revidenta un likvidācijas komisijas darbības nolikumus;

12) pārstāvēt sabiedrību tiesā ar tās pilnvarotas personas starpniecību visās sabiedrības celtajās prasībās pret valdes locekļiem, kā arī valdes celtajās prasībās pret sabiedrību;

13) izlemt jautājumus par padomes vai valdes priekšsēdētāja un revīzijas komisijas priekšsēdētāja (revidenta) darba samaksu.

(3) Kooperatīvās sabiedrības statūtos var paredzēt arī citus jautājumus, kuru izlemšana ir vienīgi biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) kompetencē.

40.pants. Kooperatīvās sabiedrības biedru piedalīšanās kopsapulcē (pilnvaroto sapulcē)

(1) Kopsapulcē (pilnvaroto sapulcē) katram kooperatīvās sabiedrības biedram neatkarīgi no viņam piederošo pamatpaju skaita ir viena balss.

(2) Biedrs savas balsstiesības nevar nodot citam, ja kooperatīvās sabiedrības statūti neparedz īpašu pilnvarošanas kārtību.

(3) Biedriem, kuri ne vēlāk kā divas dienas pirms biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) nav nokārtojuši kooperatīvās sabiedrības statūtos un kopsapulces (pilnvaroto sapulces) lēmumos noteiktās saistības, kopsapulcē (pilnvaroto sapulcē) nav balsstiesību, un viņus nevar ievēlēt kooperatīvās sabiedrības pārvaldes institūcijās.

(4) Biedru kopsapulci (pilnvaroto sapulci) vada no kooperatīvās sabiedrības biedru vidus ievēlēts vadītājs. Par vadītāju nedrīkst būt kooperatīvās sabiedrības padomes priekšsēdētājs, valdes priekšsēdētājs, viņu vietnieki un revīzijas komisijas locekļi (revidents) vai zvērināts revidents.

41.pants. Kooperatīvās sabiedrības biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) norise

(1) Biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce), kas izziņota sabiedrības statūtos noteiktajā kārtībā, ir tiesīga, ja tajā pārstāvēta vairāk nekā puse no balsstiesīgajiem biedriem. Biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) izskata jautājumus, kas ietverti izziņotajā darba kārtībā.

(2) Biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) pieņem lēmumus, atklāti balsojot, izņemot gadījumus, kad aizklātu balsošanu pieprasa ne mazāk kā viena desmitdaļa klātesošo balsstiesīgo biedru. Aizklāta balsošana ir obligāta, ievēlot vai atceļot valdes priekšsēdētāju, padomes un valdes locekļus, revīzijas komisijas locekļus (revidentu) vai zvērinātu revidentu un likvidācijas komisiju. Statūtos var paredzēt arī citus gadījumus, kad aizklāta balsošana ir obligāta.

(3) Biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) pieņem lēmumus ar vienkāršu klātesošo biedru balsu vairākumu.

(4) Lai izdarītu grozījumus sabiedrības statūtos, iestātos kooperatīvo sabiedrību savienībās un izstātos no tām, pieņemtu lēmumu par kooperatīvās sabiedrības reorganizāciju vai darbības izbeigšanu, nepieciešams divu trešdaļu klātesošo biedru balsu vairākums. Sabiedrības statūtos var paredzēt arī citus jautājumus, kuri izlemjami ar divu trešdaļu klātesošo biedru balsu vairākumu.

(5) Ja biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) nav tiesīga, 10 dienu laikā tiek sasaukta atkārtota kopsapulce (pilnvaroto sapulce) ar tādu pašu darba kārtību, un tā ir tiesīga neatkarīgi no klātesošo biedru skaita.

42.pants. Kooperatīvās sabiedrības padome un tās sastāvs

(1) Biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) no kooperatīvās sabiedrības biedru vidus var ievēlēt kooperatīvās sabiedrības padomi ne mazāk kā triju locekļu sastāvā. Šī padome pārstāv biedru intereses kopsapulču (pilnvaroto sapulču) starplaikā un šajā likumā un sabiedrības statūtos noteiktajos ietvaros kontrolē valdes darbību.

(2) Ja kooperatīvā sabiedrība padomi neizveido, tās funkcijas pilda biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce).

(3) Par padomes locekli nevar būt ne valdes, ne revīzijas institūcijas loceklis.

(4) Padomes locekļu pilnvaru termiņu nosaka kooperatīvās sabiedrības statūti, bet tas nedrīkst pārsniegt piecus gadus. Padomes loceklis nevar uzticēt savu pienākumu pildīšanu citai personai.

(5) Kooperatīvās sabiedrības padomes sastāvs un grozījumi tajā 15 dienu laikā jādara zināmi Uzņēmumu reģistram.

(6) Padomes locekļi no sava vidus ievēlē padomes priekšsēdētāju un vienu vai vairākus viņa vietniekus, kā arī lemj par savu pienākumu sadali. Padomes priekšsēdētāja vietnieks pilda padomes priekšsēdētāja pienākumus tikai viņa uzdevumā vai viņa ilgstošas prombūtnes laikā (slimība, komandējums, atvaļinājums).

43.pants. Kooperatīvās sabiedrības padomes uzdevumi

Kooperatīvās sabiedrības padomes uzdevumi ir šādi:

- 1) pastāvīgi kontrolēt valdes darbību un raudzīties, lai kooperatīvā sabiedrība darbotos saskaņā ar likumiem, sabiedrības statūtiem un biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) lēmumiem;
- 2) izvērtēt valdes iesniegto saimnieciskās darbības gada pārskatu, budžeta projektu, kā arī valdes priekšlikumus par peļņas sadali un līdz ar savu atzinumu iesniegt tos apstiprināšanai biedru kopsapulcē (pilnvaroto sapulcē);
- 3) izskatīt lēmumu projektus visos jautājumos, kas ir biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) kompetencē vai kas pēc valdes vai padomes locekļu ierosinājuma ir ieteikti apspriešanai biedru kopsapulcē (pilnvaroto sapulcē), un sniegt atzinumu par tiem;
- 4) noteikt valdes priekšsēdētāja un tās locekļu atalgojumu apstiprinātā sabiedrības budžeta ietvaros.

44.pants. Kooperatīvās sabiedrības padomes tiesības

Kooperatīvās sabiedrības padomei ir šādas tiesības:

- 1) jebkurā laikā pieprasīt no valdes pārskatu par sabiedrības stāvokli;
- 2) pārbaudīt sabiedrības reģistrus un dokumentus, kā arī kasi, vērtspapīrus, preces, izejvielas, nepabeigtos ražojumus, gatavo produkciju un citu mantu;
- 3) dot piekrišanu svarīgu jautājumu izlemšanai valdē, ja tas paredzēts sabiedrības statūtos;
- 4) pēc vienas trešdaļas biedru motivēta pieprasījuma pārbaudīt valdes darbu. Ja padome šādu pārbaudi mēneša laikā neizdara, biedriem ir tiesības šo jautājumu nodot izskatīšanai biedru kopsapulcei (pilnvaroto sapulcei);
- 5) uzdot valdei sasaukt biedru kopsapulci (pilnvaroto sapulci), ja to prasa kooperatīvās sabiedrības intereses;
- 6) iesniegt biedru kopsapulcei (pilnvaroto sapulcei) ziņojumu, kurā novērtēta sabiedrības darbība un valdes ziņojums, kā arī izteikt priekšlikumus par sabiedrības darbības uzlabošanu.

45.pants. Kooperatīvās sabiedrības padomes darbība

(1) Kooperatīvās sabiedrības padomes sēdes sasauk padomes priekšsēdētājs pēc vajadzības, bet ne retāk kā reizi ceturksnī. Katram padomes loceklim, kā arī valdei ir tiesības pieprasīt padomes sēdes sasaukšanu, motivējot sēdes sasaukšanas nepieciešamību.

(2) Ja padomes priekšsēdētājs šādu padomes locekļa pieprasījumu divu nedēļu laikā neizpilda, sēdes sasaukšanas ierosinātajam ir tiesības, paskaidrojot lietas apstākļus, pašam sasaukt padomes sēdi.

(3) Padome ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vairāk nekā puse padomes locekļu.

(4) Padome lēmumus pieņem ar klātesošo padomes locekļu vienkāršu balsu vairākumu. Balsīm sadaloties līdzīgi, izšķirošā ir padomes priekšsēdētāja balss. Ja padomes loceklis nepiekrīt padomes lēmumam un balso pret to, viņš par pieņemto lēmumu nav atbildīgs. Šā padomes locekļa atsevišķās domas pēc viņa pieprasījuma ierakstāmas padomes sēdes protokolā. Protokolu paraksta visi klātesošie padomes locekļi.

46.pants. Kooperatīvās sabiedrības valde

(1) Kooperatīvās sabiedrības valde ir sabiedrības izpildinstitūcija, kas pārzina un vada kooperatīvās sabiedrības darbību. Tā atbild par visu sabiedrības saimniecisko darbību, kā arī par to, lai sabiedrībā kārtotā uzskaitē un grāmatvedībā atbilstu likumiem. Valde pārvalda sabiedrības mantu un rīkojas ar tās kapitālu atbilstoši likumiem, sabiedrības statūtiem un biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) lēmumiem.

(2) Valde nodrošina biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) un padomes lēmumu izpildi, pārstāv sabiedrību attiecībās ar valsts institūcijām, fiziskajām un juridiskajām personām, biedru kopsapulču (pilnvaroto sapulču) starplaikā uzņem jaunus biedrus, slēdz līgumus, pārzina sabiedrības algoto darbinieku štatus un veic citas sabiedrības statūtos noteiktās darbības, kas atbilst sabiedrības mērķiem.

(3) Valdes locekļus uz kooperatīvās sabiedrības statūtos paredzēto laiku, kas nav ilgāks par pieciem gadiem, ievēlē biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce). Valdes priekšsēdētāju ievēlē biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce), bet viņa vietnieku — valdes locekļi no sava vidus.

(4) Kooperatīvā sabiedrība savos statūtos var paredzēt, ka valdes funkcijas pilda biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) iecelts direktors vai pārvaldnieks.

47.pants. Kooperatīvās sabiedrības valdes darbība

(1) Kooperatīvās sabiedrības valdes darbību vada valdes priekšsēdētājs, kas realizē savas tiesības un veic pienākumus, pārstāv sabiedrības intereses tiesu, administratīvajās un citās institūcijās.

(2) Valdes izveidošanas kārtību, tās tiesības un pienākumus, kā arī personas, kuras ir tiesīgas parakstīt kooperatīvās sabiedrības vārdā dokumentus, nosaka šis likums un sabiedrības statūti.

(3) Pilnvaras, līgumus un citus saimnieciskās darbības dokumentus, ja kooperatīvās sabiedrības statūti neparedz citu kārtību, paraksta sabiedrības valdes priekšsēdētājs. Sabiedrības statūtos jāparedz darījumu apjoms, kura pārsniegšanai vispirms ir nepieciešams attiecīgs valdes lēmums. Bankas dokumentus paraksta valdes priekšsēdētājs vai valdes pilnvarota persona.

(4) Valde ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vairāk nekā puse valdes locekļu. Valdes sēdes protokolu paraksta visi klātesošie valdes locekļi, ja statūtos nav paredzēts citādi.

(5) Valdes sēdes rīko pēc vajadzības, bet ne retāk kā reizi trijos mēnešos. Tās sasauc valdes priekšsēdētājs, bet viņa ilgstošas prombūtnes laikā — priekšsēdētāja vietnieks.

(6) Valde pieņem lēmumu ar klātesošo valdes locekļu vienkāršu balsu vairākumu. Balsīm sadaloties līdzīgi, izšķirošā ir valdes priekšsēdētāja balss, bet priekšsēdētāja prombūtnes laikā — viņa vietnieka balss.

(7) Ja valdes loceklis nepiekrīt valdes lēmumam un balso pret to, viņš par pieņemto lēmumu nav atbildīgs. Šā valdes locekļa atsevišķās domas pēc viņa pieprasījuma ierakstāmas valdes sēdes protokolā.

(8) Pēc saimnieciskās darbības gada noslēguma valde par savu darbību sniedz ziņojumu biedru kopsapulcei (pilnvaroto sapulcei). Ziņojumā ietverami saimnieciskās darbības rezultāti, svarīgākās ieceres uzņēmējdarbībā un sabiedrības pārvaldē un citi ar sabiedrības darbību saistītie jautājumi.

48.pants. Kooperatīvās sabiedrības valdes tiesības

(1) Kooperatīvās sabiedrības valde izlemj visus ar sabiedrības darbību saistītos jautājumus, kas nav biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) vai padomes kompetencē.

(2) Kooperatīvā sabiedrība savos statūtos var noteikt, ka valdei svarīgu jautājumu izlemšanā vajadzīga biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) vai padomes (ja tāda izveidota) piekrišana. Par svarīgiem uzskatāmi šādi

jautājumi:

- 1) uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) pirkšana, pārdošana vai to darbības apturēšana;
- 2) nekustamo īpašumu pirkšana, pārdošana vai apgrūtināšana ar parādiem;
- 3) filiāļu izveidošana, pārstāvniecību atvēršana vai slēgšana;
- 4) kapitālieguldījumu palielināšana un tādu aizņēmumu līgumu slēgšana, kas pārsniedz biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) noteiktās summas;
- 5) aizdevumu izsniegšana;
- 6) jaunu darbības veidu uzsākšana, kā arī esošo darbības veidu izbeigšana.

(3) Ja padome noraida valdes iesniegtos priekšlikumus, valdei ir tiesības sasaukt biedru ārkārtas kopsapulci (pilnvaroto sapulci).

49.pants. Kooperatīvās sabiedrības revīzijas komisija (revidents)

(1) Kooperatīvās sabiedrības darbību pārbauda revīzijas komisija (revidents) vai zvērināts revidents. Revīzijas komisija (revidents) ir atbildīga un sniedz pārskatu par savu darbību biedru kopsapulcei (pilnvaroto sapulcei).

(2) Revīzijas komisiju (revidentu) ievēlē biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) uz sabiedrības statūtos noteikto laiku, kas nav ilgāks par pieciem gadiem. Revīzijas komisijā var ievēlēt arī vienu zvērinātu revidentu, kas nav sabiedrības biedrs.

(3) Par revīzijas komisijas locekļiem (revidentu) vai zvērinātu revidentu nedrīkst būt padomes vai valdes loceklis, kā arī personas, kurām ar valdes locekļiem vai galveno grāmatvedi ir radniecība līdz trešajai pakāpei vai svainība līdz otrajai pakāpei.

(4) Revīzijas komisijas darbu vada tās priekšsēdētājs, kuru no sava vidus ievēlē revīzijas komisijas locekļi, ja sabiedrības statūtos nav noteikts citādi.

(5) Revīzijas komisijas (revidenta) vai zvērināta revidenta uzdevumi ir šādi:

- 1) pastāvīgi kontrolēt valdes darbību un raudzīties, lai kooperatīvā sabiedrība darbotos saskaņā ar likumiem, tās statūtiem un biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) lēmumiem;
- 2) izvērtēt valdes iesniegto saimnieciskās darbības gada pārskatu, budžeta projektu, kā arī valdes priekšlikumus par peļņas sadali un sniegt savu atzinumu par tiem valdei, padomei un biedru kopsapulcei (pilnvaroto sapulcei);
- 3) izskatīt lēmumu projektus visos jautājumos, kas ir biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) kompetencē vai kas pēc valdes locekļu ierosinājuma ir ieteikti apspriešanai biedru kopsapulcē (pilnvaroto sapulcē), un sniegt savu atzinumu par tiem valdei un biedru kopsapulcei (pilnvaroto sapulcei).

(6) Revīzijas komisijai (revidentam) vai zvērinātam revidentam ir šādas tiesības:

- 1) jebkurā laikā pieprasīt no valdes pārskatu par kooperatīvās sabiedrības darbību;
- 2) pārbaudīt sabiedrības reģistrus un dokumentus, kā arī kasi, vērtspapīrus, preces, izejvielas, nepabeigtos ražojumus, gatavo produkciju un citu mantu;
- 3) iesniegt biedru kopsapulcei (pilnvaroto sapulcei) ziņojumu, kurā novērtēta sabiedrības darbība un valdes ziņojums, kā arī izteikt priekšlikumus par sabiedrības darbības uzlabošanu.

(7) Revīzijas komisijas locekļi (revidents) vai zvērināts revidents savu darbu veic saskaņā ar šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem.

50.pants. Kooperatīvās sabiedrības darbības uzskaitē un lietvedība

(1) Kooperatīvā sabiedrība kārtē lietvedību, grāmatvedību un statistisko uzskaiti, kā arī sastāda un iesniedz gada pārskatu un bilanci saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

(2) Biedru kopsapulču (pilnvaroto sapulču), padomes, valdes un revīzijas komisijas (revidenta) sēžu protokoli, ziņojumi un lēmumi ir numurējami, reģistrējami un uzglabājami atsevišķos caurauklotos un apzīmotos sējumos.

VI nodaļa Kooperatīvās sabiedrības darbības izbeigšana

51.pants. Kooperatīvās sabiedrības darbības izbeigšana

(1) Kooperatīvās sabiedrības darbība izbeidzas:

- 1) sabiedrības statūtos noteiktajos gadījumos;
- 2) ja gada laikā pēc sabiedrības reģistrācijas tā nav uzsākusi darbību likumā noteiktajā kārtībā;
- 3) ja sabiedrības biedru skaits ne mazāk kā trīs mēnešus ir bijis mazāks par trim;
- 4) saskaņā ar likumu "Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju";
- 5) ar biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) lēmumu;
- 6) pēc Valsts ieņēmumu dienesta lēmuma, ja sabiedrība atkārtoti neiesniedz nodokļu likumos noteiktos pārskatus, deklarācijas vai nodokļu aprēķinus, kā arī nav paziņojusi par savas darbības izbeigšanu;
- 7) ar tiesas nolēmumu un citos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos.

(2) Ja kooperatīvās sabiedrības darbība izbeidzas reorganizācijas rezultātā, jāievēro likuma "Par uzņēmējdarbību" un Konkurences likuma prasības.

52.pants. Kooperatīvās sabiedrības atzīšana par neesošu

(1) Katram kooperatīvās sabiedrības balsstiesīgajam biedram, sabiedrības padomei, valdei un revīzijas komisijai (revidentam) vai zvērinātam revidentam, kā arī Uzņēmumu reģistram un prokuratūrai ir tiesības celt tiesā prasību atzīt kooperatīvo sabiedrību par neesošu šādos gadījumos:

- 1) ja sabiedrības statūti ir pretrunā ar šā likuma noteikumiem;
- 2) ja tiesiskās attiecības, uz kurām pamatojas sabiedrības dibināšana, ir apstrīdamas atbilstoši likumu prasībām.

(2) Biedru kopsapulcei (pilnvaroto sapulcei) ir tiesības novērst trūkumus sabiedrības statūtos, izdarot tajos grozījumus šajā likumā noteiktajā kārtībā, ja prasība celta šā panta pirmās daļas 1.punktā minētajā gadījumā.

(3) Ja tiesa pieņem nolēmumu par kooperatīvās sabiedrības atzīšanu par neesošu, Uzņēmumu reģistrs uzsāk sabiedrības likvidācijas procesu šā likuma 53.pantā noteiktajā kārtībā.

(4) Ja kooperatīvo sabiedrību atzīst par neesošu, darījumi, kas tās vārdā noslēgti ar trešajām personām, paliek spēkā.

53.pants. Kooperatīvās sabiedrības likvidācijas kārtība

Biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) pieņem lēmumu par kooperatīvās sabiedrības likvidāciju, ievērojot šādu kārtību :

1) tā ievēlē likvidācijas komisiju, kas vada sabiedrības likvidācijas procesu. Līdz ar likvidācijas komisijas ievēlēšanu izbeidzas padomes un valdes locekļu pilnvaras, bet to atbildība saglabājas līdz sabiedrības likvidēšanas brīdim. Biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) ievēlētos likvidācijas komisijas locekļus var jebkurā laikā atsaukt un ievēlēt jaunus;

2) likvidācijas komisija ne vēlāk kā triju darba dienu laikā pēc tās ievēlēšanas iesniedz publicēšanai laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" paziņojumu par kooperatīvās sabiedrības likvidāciju. Paziņojumā jāmin lēmuma pieņemšanas datums, likvidācijas komisijas locekļu vārds, uzvārds, darbības vieta un tālruna numurs, kā arī jāietver uzaicinājums pieteikt savus prasījumus un jānorāda prasījumu pieņemšanas vieta, termiņš (ne mazāk kā trīs mēneši no paziņojuma publicēšanas dienas) un termiņa nokavēšanas sekas;

3) likvidācijas komisija triju darba dienu laikā pēc tās ievēlēšanas lēmumu par kooperatīvās sabiedrības likvidāciju paziņo Uzņēmumu reģistram. Paziņojumā jānorāda likvidācijas komisijas locekļu vārds, uzvārds, darbības vieta un tālruna numurs;

4) pēc visu kreditoru apzināšanas (pēc sabiedrības rīcībā esošajiem datiem un iesniegtajiem prasījumiem) likvidācijas komisija izvērtē prasījumus un par katru no tiem sniedz atzinumu. Atzinumus par noraidītajiem kreditoru prasījumiem likvidācijas komisija nosūta attiecīgajam kreditoram. Ja kreditors, saņemis atzinumu par prasījuma noraidīšanu, mēneša laikā pēc tā saņemšanas dienas nav iesniedzis prasību tiesā, atzinums stājas spēkā, un šādi kreditoru prasījumi tiek dzēsti, bet, ja iesniegta prasība tiesā, — parādi kreditoriem tiek kārtoti atbilstoši tiesas nolēmumam;

5) likvidācijas komisija pabeidz kooperatīvās sabiedrības iesāktās darbības biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) noteiktajā kārtībā un laikā, pārdod sabiedrības mantu, iekasē no debitoriem pienākošos parādus, apmierina citas pretenzijas, norēķinās ar kreditoriem un sastāda likvidācijas bilanci, sadala atlikumu starp biedriem kā likvidācijas kvotu proporcionāli biedru pamatpaju un papildpaju skaitam;

6) ja likvidācijas gaitā atklājas, ka no kooperatīvās sabiedrības mantas nav iespējams pilnībā apmierināt visas likumīgās kreditoru prasības, likvidācijas komisija par to paziņo biedru kopsapulcei (pilnvaroto sapulcei) un iesniedz tiesā pieteikumu par maksātnespēju likumā "Par uzņēmumu un uzņēmējiesabiedrību maksātnespēju" noteiktajā kārtībā;

7) uz likvidācijas komisijas darbību attiecināmi tie paši noteikumi, kas piemērojami kooperatīvās sabiedrības valdes darbībai, ja sabiedrības statūtos nav noteikts citādi;

8) likvidācijas komisija iesniedz biedru kopsapulcei (pilnvaroto sapulcei) tās noteiktajos termiņos pārskatu par savu darbību, bet pēc likvidācijas pabeigšanas — arī pārskatu par darbību visā likvidācijas laikā;

9) kooperatīvā sabiedrība uzskatāma par likvidētu pēc tās izslēgšanas no Uzņēmumu reģistra;

10) kooperatīvās sabiedrības arhīva uzglabāšanas kārtību nosaka likvidācijas komisija, kas saskaņo to ar Valsts arhīvu ģenerāldirekciju vai tās pilnvarotu institūciju.

VII nodaļa

Tiesiskās attiecības kooperatīvajā sabiedrībā

54.pants. Kooperatīvās sabiedrības dibinātāju un biedru atbildība

(1) Kooperatīvās sabiedrības dibinātāji no dibināšanas līguma noslēgšanas dienas līdz sabiedrības reģistrācijai Uzņēmumu reģistrā ir atbildīgi ar visu savu mantu par sabiedrības saistībām un trešajām personām nodarītajiem zaudējumiem. Pēc kooperatīvās sabiedrības reģistrēšanas sabiedrības biedri ir atbildīgi tikai sava ieguldījuma apmērā.

(2) Katrs kooperatīvās sabiedrības dibinātājs likumos noteiktajā kārtībā ir atbildīgs par zaudējumiem, kas radušies sabiedrībai, tās biedriem vai trešajām personām, ja viņš apzināti vai neuzmanības dēļ sabiedrības dibināšanas vai citos dokumentos, kas iesniegti valsts institūcijām vai sabiedrības biedriem, uzrādījis neprecīzas, nepilnīgas vai neskaidras ziņas vai citādā veidā pārkāpis likumus vai sabiedrības statūtus.

55.pants. Kooperatīvās sabiedrības padomes un valdes locekļu atbildība

(1) Ja kooperatīvās sabiedrības padomes vai valdes priekšsēdētājs, padomes vai valdes locekļi rīkojas nelikumīgi, pārsniedz savas pilnvaras, neievēro likumu un sabiedrības statūtu noteikumus vai biedru kopsapulču (pilnvaroto sapulču) lēmumus vai darbojas nolaidīgi, viņi ir atbildīgi ar visu savu mantu par zaudējumiem, kas viņu vainas dēļ radušies sabiedrībai, tās biedriem vai trešajām personām.

(2) Par lietām, kuras biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) uzdevusi kārtot tikai padomes vai valdes priekšsēdētājam, vienam padomes vai valdes loceklim, pārējie padomes vai valdes locekļi nav atbildīgi, ja viņiem nav bijis iespējams zaudējumus novērst.

56.pants. Kooperatīvās sabiedrības revīzijas komisijas locekļu (revidenta) vai zvērināta revidenta atbildība

Revīzijas komisijas locekļi (revidents) vai zvērināti revidenti, kuriem uzticēta kooperatīvās sabiedrības darbības kontrole vai revīzija, ir atbildīgi ar visu savu mantu par zaudējumiem, kas radušies sabiedrībai, tās biedriem vai trešajām personām, ja viņi apzināti vai nolaidības dēļ nav izpildījuši viņiem uzticētos pienākumus.

57.pants. Kooperatīvās sabiedrības likvidācijas komisijas locekļu atbildība

Kooperatīvās sabiedrības likvidācijas komisijas locekļi ir atbildīgi ar visu savu mantu par zaudējumiem, kas radušies sabiedrībai, tās biedriem vai trešajām personām, ja viņi apzināti vai nolaidības dēļ nav izpildījuši viņiem ar likumu, sabiedrības statūtiem vai biedru kopsapulces (pilnvaroto sapulces) lēmumu uzliktos pienākumus.

58.pants. Kooperatīvās sabiedrības prasības celšana

(1) Kooperatīvajai sabiedrībai jāceļ prasība tiesā pret biedriem vai amatpersonām, ja tā nolemj biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) vai to pieprasa ne mazāk kā viena desmitdaļa sabiedrības biedru.

(2) Lietas kārtošanai biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) ievēlē savus pārstāvjus. Ja prasības celšanu pieprasa biedru mazākums (ne mazāk kā viena desmitdaļa sabiedrības biedru), tā izraudzītās personas tiek pilnvarotas par pārstāvjiem lietas kārtošana.

(3) Biedru mazākumam, kas pieprasījis prasības celšanu, jākompensē sabiedrībai tiesas izdevumi, ja tiesa prasību noraida.

VIII nodaļa Kooperatīvo sabiedrību savienība

59.pants. Kooperatīvo sabiedrību savienības darbības tiesiskais pamats

Kooperatīvo sabiedrību savienības dibināšanas, darbības un tās izbeigšanas kārtību nosaka šā likuma I - VII nodaļa, papildus ievērojot VIII nodaļā noteiktās prasības.

60.pants. Kooperatīvo sabiedrību savienības dibināšana

(1) Kooperatīvo sabiedrību savienība dibināma šā likuma II nodaļā noteiktajā kārtībā. Kooperatīvo sabiedrību savienības dibināšanai var sasaukt sapulci, kongresu vai konferenci.

(2) Lai dibinātu kooperatīvo sabiedrību savienību, ir jāsaņem Konkurences padomes atzinums.

61.pants. Kooperatīvo sabiedrību savienības statūti

(1) Kooperatīvo sabiedrību savienība darbojas saskaņā ar saviem statūtiem, ko apstiprina sapulce (kongress, konference).

(2) Papildus šā likuma 13.pantā noteiktajām prasībām kooperatīvo sabiedrību savienības statūtos nosaka:

- 1) sapulces (kongresa, konferences) delegātu pārstāvības normu un ievēlēšanas kārtību;
- 2) kooperatīvo sabiedrību un to savienības savstarpējās attiecības;
- 3) kooperatīvo sabiedrību savienības kapitālu izveidošanas un uzkrāšanas noteikumus.

62.pants. Kooperatīvo sabiedrību savienības biedru pienākumi

(1) Kooperatīvo sabiedrību savienības biedriem ir pienākums ievērot šā likuma 22.pantā noteiktās prasības, kā arī:

- 1) atbalstīt kooperatīvo sabiedrību savienības un tajā ietilpstošo kooperatīvo sabiedrību saimniecisko un citu darbību;
- 2) ziņot kooperatīvās sabiedrības savienības sapulcei (kongresam, konferencei) par grozījumiem kooperatīvās sabiedrības statūtos.

(2) Kooperatīvo sabiedrību savienība savos statūtos var iekļaut arī tās biedru pienākumu izmantot pirmām kārtām kooperatīvo sabiedrību savienības biedriem sniedzamos pakalpojumus.

63.pants. Kooperatīvo sabiedrību savienības pārvaldes un kontroles institūcijas

(1) Kooperatīvo sabiedrību savienības augstākā pārvaldes institūcija ir sapulce (kongress, konference). Sapulču (kongresu, konferenču) starplaikā savienības augstākās pārvaldes institūcijas pienākumus var pildīt savienības padome, ko ievēlē sapulce (kongress, konference).

(2) Kooperatīvo sabiedrību savienības izpildinstitūcija ir valde.

(3) Kooperatīvo sabiedrību savienības revīzijas institūcijas ir revīzijas komisija un zvērināts revidents.

(4) Padomes, valdes un revīzijas institūciju tiesības, pienākumus un atbildību nosaka kooperatīvo sabiedrību savienības statūti atbilstoši šā likuma V un VII nodaļas noteikumiem.

64.pants. Kooperatīvo sabiedrību savienības līdzekļi un uzņēmējdarbība

Kooperatīvo sabiedrību savienības uzņēmējdarbība veicama un līdzekļi veidojami atbilstoši šā likuma IV nodaļas noteikumiem, ievērojot, ka kooperatīvo sabiedrību savienībā nav kooperatīvo sabiedrību savienības darbinieku paju.

65.pants. Kooperatīvo sabiedrību savienības darbības izbeigšanas un likvidācijas kārtība

Kooperatīvo sabiedrību savienības reorganizācija un likvidācija veicama šā likuma VI nodaļā noteiktajā kārtībā.

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē likums "Par kooperatīvajām (kopdarbības) sabiedrībām" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1991, 35.nr.; 1992, 15./16.nr.; 1993, 22./23.nr.; Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1995, 12.nr.; 1997, 9.nr.).

2. Nodibinātajām un reģistrētajām kooperatīvajām (kopdarbības) sabiedrībām un to savienībām triju mēnešu laikā no šā likuma spēkā stāšanās dienas izdarīt grozījumus savos statūtos atbilstoši šā likuma prasībām.

Rīgā 1998.gada 24.februārī

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"